

KOŠTICKÝ ZPRAVODAJ
pro obce Koštice, Vojnice, Vojničky, Želevice – březen 2014

Vážení občané!

Po povedeném masopustu, jehož organizace se jako již tradičně obětavě ujali členové SDH Koštice (za což jim moc děkujeme!) nás tento měsíc čeká další významná společenská akce – divadelní představení našich ochotníků. Přijďte se podívat a povzbudit tak deset divadelníků, kteří dva měsíce chodí 3x týdně pilně nacvičovat. Snad se Vám bude představení líbit (hodně se smějte, oni to mají rádi ☺!).

Společenská kronika

V měsíci březnu významné životní jubileum oslavují:

paní Hana Zahradková – 60 let
paní Zdeňka Kloufarová – 75 let
paní Justina Dubenová – 65 let
paní Ivana Fryčová – 60

let

Blahopřejeme!_

Nepřehlédněte

- **Sběrný dvůr bude pravidelně** otevřen od 22. března 2014 každou druhou sobotu (v týdnu, kdy se odvázejí popelnice) v době od 8.30 do 11.30 hodin.
- **Na úřední desce a na internetu je k dispozici návrh rozpočtu pro rok 2014.**
- Protože připravujeme **Velikonoční výstavu**, obracíme se na Vás s prosbou o zápůjčku kraslic, případně jiných velikonočních zajímavostí. Děkujeme! (O výstavu se stará paní Hellerová.)
- Každou neděli od 17 hodin se koná na sále KD v Košticích **cvičení pro děti.**
- **Vyplněnou anketu týkající se financování vjezdů** do jednotlivých nemovitostí odevzdejte nejpozději do 25. března 2014 na obecní úřad.

Konkurs na místo ředitelky ZŠ a MŠ Koštice

Upozorňujeme, že bylo vypsáno výběrové řízení na místo ředitele/ředitelky ZŠ a MŠ Koštice. Konkurs je

vyhlášen v souladu s ust. § 166 odst.2 zákona č.561/2004 Sb. a ust. § 3 vyhlášky č.54/2005 Sb. o konkurzech

Před několika lety vstoupila v platnost novela školského zákona. Tento novelizovaný zákon stanovuje délku funkčního období ředitelů základních škol na 6 let, proto by měli ředitelé projít novým výběrovým řízením

(kraj to tak doporučil a naprostá většina škol nejen v Lounech, ale i celém Ústeckém kraji má nově potvrzené ředitele).

Výběrového řízení se může zúčastnit samozřejmě i stávající ředitel(ka) a svoji pozici tak obhájit.

Při rozhodování, zda vyhlásit výběrové řízení, jsme zvažovali více aspektů: plnění povinností plynoucích

z funkce ředitele ZŠ, hodnocení ředitele a školy jako takové nadřízeným orgánem (v tomto případě Česká

školní inspekce), zkušenosti, aktivita nad rámec povinností, správa areálu školy, vize a nápady do budoucna

Několik rodičů sepsalo veřejnou podporu, kterou podporují současnou paní ředitelku.

Divadelní představení koštických ochotníků

A je to zase tady! Rok se s rokem sešel a místní ochotníci se přes zimu nudili - tak nacvičili nové

představení ☺!

V **sobotu 29. března od 19 hodin** se uskuteční letošní premiéra - tentokrát se jedná o komedii ze současnosti anglického dramatika Robina Hawdona - ženich se ráno probudí po opravdu povedené rozlučce se svobodou v posteli se slečnou, která ale vůbec není jeho nastávající nevěsta. Jak a zda se z této překerní situace dostane, na to se přijdte podívat. Hra se bude hrát ještě **v neděli 30. března od 17 hodin**. Vstupné je dobrovolné. Nejbližší představení se budou konat v Panenském Týnci (6. 4.), v Brozanech (11. 4.), ve Slavětíně (13. 4.) či v Černčicích (23. 4.). Dění je plánovaná na 19. 6. v Lounech.

Tajemství domů v Košticích - dům č. 40 (nazývaný u Humpourů)

V minulém povídání o domě č. 37 jsme se zmínili o **Ferdinandu Karfíkovi**. Byl dvojčetem **Václava Karfíka**, dědice statku č. 40. Osud domu č. 40 a jeho obyvatel je nesmírně zajímavý. Až se zdá, jako by se nad tímto domem po celou jeho historii vznášel tragický osud. Proto i o tomto domě několik slov:

Dům č. 40 byl velký selský statek, lán. Roku 1598 byl majitelem **Matouš Fara**, který ho prodal r. 1602 za 120 kop **Filipu Vagnerovi**. Po roce 1650 proběhla Košticemi a okolím epidemie moru, statky byly často opuštěné, dlouhou dobu byly nejasné majetkové poměry. Po Filipu Vagnerovi byl majitelem **Jiří Hayde** (nevíme odkdy) s manželkou **Barborou**, statek prodali r. 1694 za 200 kop **Kryštofu Tresterovi** spolu s

1 lánem polí. Roku 1711 statek prodává Kryštofův syn **Ondřej Trester** za 200 kop **Tobiáši Tresterovi**. Roku 1737 se ho ujal **Václav Trester** s manželkou **Kateřinou** za 300 kop. Dne 15.1.1764 statek potkalo neštěstí – dědic **Václav Trester** se **utopil** ve věku 24 let těsně před svatbou i se svou snoubenkou **Kateřinou Karfíkovou**, s osmnáctiletou sestrou **Kateřinou Tresterovou** a dalšími 17 lidmi na přívoze cestou z páteckého kostela. Druhé dceři Tresterových **Barboře** se narodil 22.10.1774 nemanželský syn **Václav**.

V r. 1768 **Antonín Klement** s manželkou Annou nabízejí za statek 615 zl. 50 kr. pro svého zetě Bernarda Šindlera. **Tresterovi** ale statek propachtovali - v r. 1777 statek spravují **Václav a Barbora Křivanovi**, v r. 1781 **Jiří Richter** s manželkou **Alžbětou** (spravovali i statek č.2) pouze na necelý rok. Od roku 1781 je nájemcem (za 614 zl.56 kr., které platil do r.1791) **Bernard Šindler** s manželkou **Alžbětou** (spravovali i statek č.4), dcerou Antonína Klementa. 5.1.1781 se jim tu narodila dcera **Kateřina** (ta se 9.1.1804 vdala za Antonína Herma z Vojnic), 27.7.1790 přišel na svět syn **Josef. Alžběta Šindlerová** zemřela 28.1.1808 ve věku 54 let jako vdova, její manžel **Bernard** zemřel r.1797. Ve věku 75 let **Václav Trester** r.1797 statek prodává pro dluhy **Josefu Šindlerovi** (nar.6.1.1773) za 2400 zl. Tehdy byl již Václav patrně vdovec, rodinu určitě naprosto vyřídilo neštěstí na přívoze, statek zůstal bez dědice, je možné, že ztratili zájem o cokoli, proto zřejmě byly na statku i dluhy. 3.5.1810 se v č. 40 narodila **Johana Šindlerová** (zemřela po narození), dcera **Josefa Šindlera a Františky, roz. Karfíkové** (dcery Antonína a Marie Karfíkových z č.11).

Další zpráva je z roku 1811, kdy **Adam Franc** (nevíme, od kdy tam hospodařil) prohandloval statek s **Jakubem Karfíkem**. Jakub měl s manželkou **Annou**, dcerou **Jiřího a Kateřiny Starých** ze Želevic č.10, syna **Václava** (2.10.1812), který zemřel i s matkou po porodu 3.10.1812.

S druhou ženou **Terezií roz. Jandovou** z č. 6 měl **Jakub** děti: **Kateřina, Josef, Anna Marie** (19.12.1813-18.1.1814), **Terezie** (11.12.1814) a **Václav** (27.11.1819). **Jakub Karfík** statek r.1828 odevzdal synovi **Josefu Karfíkovi** s manželkou **Terezií roz. Zívalovou** z č.9. **Josefova sestra Kateřina** si 4.7.1826 vzala **Antonína Vágnera** z č. 4. Výminkář **Jakub Karfík**, otec **Jakuba Karfíka**, zemřel 8.11.1844 ve věku 78 let, narodil se tedy r. 1766. **Josef Karfík s Terezií** měli syny **Václava**, nar. 12.9.1833 (oženil se 24.9.1858 s **Josefou Krejzovou** z č.16), a **Antonína. Antonín** (zemřel r. 1858 velmi mladý) se oženil s **Rosinou Vajglovou** z č. 2, kde pak nějaký čas žil jako podruh. Otec **Josefy, roz. Krejzové, Václav** v č. 40 zemřel jako výminkář r. 1860.

V matrice je zajímavý záznam z 21.2.1854, kdy se v č.40 brali **Alexandr Hykl** z č.12 a **Marie Zívalová**. Proč bylo jako bydliště nevěsty zaznamenáno č. 40, když rodina Zívalů žila v č. 9? **Marie** zde možná žila u své tety (a možná i kmotry) nebo jinak příbuzné **Terezie Karfíkové, roz. Zívalové**. Existuje totiž zápis, že v r. 1849 **Josef John**, poručník nezletilého **Jana Zívala**, prodává statek č. 9 **Jindřichu Zívalovi**. **Jan Zíval** byl tedy zřejmě sirotek a **Marie** mohla být jeho tetou, které zemřel bratr tj. otec **Jana Zívala**, ona pak hledala útočiště u dalších příbuzných, odkud se i vdala. Ovšem proč poručník prodal majetek sirotka jeho strýci **Jindřichovi**, to už nezjistíme. Možná vyšlo najevo, že je statek zadlužen. (**Jindřich Zíval** je uveden v knihách jako sedlák a hospodský z č. 9 v roce 1867 a v roce 1868 už pouze jako hospodský v č. 44 - dům č. 9 už tehdy patřil **Nápravníkovým**, v roce 1870 už je **Zíval** nazván pouze bývalý hospodský). A nakonec je ještě jiná možnost: **Marie** mohla být nemanželskou dcerou **Terezie Zívalové**, se kterou přišla na statek, když si brala **Josefa Karfíka**.

Od roku 1870 je majitelem nemovitosti **Václav Karfík** s manželkou **Josefou, roz. Krejzovou**, z č.16. Mají děti: **Julii** (21.5.1868), **Františka**(18.3.1872), **Emilii**(22.10.1874) - později provdanou **Gruntovou** do č. 3, **Jaroslava** (24.9.1876), **Paulínu** (15.3.1880), **Rudolfa** (10.4.1882-29.6.1882), **Jindřicha** a **Josefa**.

Jaroslav se r. 1884 utopil na jezu spolu s **Josefem Krausem**, synem mládka ze mlýna.

Jindřich se oženil s **Antoníí Jiráskovou** z č. 16, později je uveden v knihách jako spolumajitel této nemovitosti.

Na tak velkém statku byla spousta vesnické čeledi. Z té doby je v matrice záznam, že na statku pracoval jako nádeník **František Klupák** z č. 49 a narodil se zde jeho syn **František**.

V roce 1880 v č. 40 sloužila **Marie Macková**, pozdější žena **Josefa Hellera** z č. 38.

10.10.1895 se v č. 40 narodila **Anna Otylie**, nemanželská dcera služebné **Anny Rulfové**.

Josef Karfík (27.2.1866) se stal r. 1892 majitelem statku, od 27.11.1894 s manželkou **Marií Johanou** (4.1.1875), roz. **Feixovou** z **Duban**. S ní měl 4 děti: **Ludmilu**, později **Proškovou** (její manžel byl krejčí a zemřel celkem mladý), **Marii** (16.9.1895), později **Nápravníkovou** (vzala si 18.10.1919 **Ladislava Nápravníka** z č.9), **Josefa Františka**(17.2.1897 -13.7.1917) a **Františka**. Druhou manželkou **Josefa Karfíka** byla **Marie, roz. Šťastná**, z **Budyně**. Dne 2.8.1912 se jim narodila dvojčata **Václav a Ferdinand**.

Tragický osud potkal **Ludmilu Proškovou**, které se oběsil syn a ona se pomátla. **František** se zamiloval do služebné, a jelikož rodina lásce nepřála, se svázanýma rukama snoubenci spolu skočili ze skal do **Ohře**.

Karfíkové v té době často zasedali ve samosprávě:

Starostové 1877-1880 **Václav Karfík**

1903-1906 **Josef Karfík**

1920-1925 **Josef Karfík**

1925-1927 **Josef Karfík**

Ferdinand Karfík se oženil s **Boženou Bažantovou** z č. 37. Jeho dvojče **Václav**, dědic statku, měl dlouholetou známost s **Marií Kartesovou** ze **Židovic** č. 39 (dnes známá ovocnářská rodina). Nakonec se však nevzali, statek č. 40 byl zadlužený a potřeboval nevěstu s věnem, které **Kartesovi** nechtěli nebo nemohli dát. **Václav** se 21.3.1942 oženil s **Libuší Veselou** (10.7.1922) z **Orasic** č. 40. Celé její věno padlo na zaplacení dluhů. **Libuše potratila** ve vysokém stupni

těhotenství a už nikdy nemohla mít děti. Majetek museli odevzdat do družstva. Tento těžký osud patrně způsobil podivinství obou manželů, kteří ve stáří přestali úplně vycházet a komunikovat se sousedy. Manželé zemřeli bezdětní počátkem 90. let 20. století (v té době ještě dle zákona nemohli synovci a neteře dědit) a majetek připadl státu – pozemkovému fondu. Ten se léta nestaral, stodola **vyhořela**, movitý majetek byl rozkraden. Nyní je obytná část statku zbouraná a nemovitost má nové majitele Hanusovy z Ohníče.

Je skutečně zvláštní, že skoro každou generaci na tomto statku potkala nějaká tragédie, některou rodinu i několik, jako by to místo bylo prokleté.

Dnes jsme si přečetli, jak velký význam mělo na vesnici **věno**, proto si o tom něco řekneme:

V 19. století i dříve se dbalo, aby si nevěsta se ženichem byli rovni původem, jměním i věkem.

S nejpodstatnější částí svého přínosu byla nevěsta odkazována až na dobu po smrti svých rodičů, kdy byl majetek přerozdělován mezi děti. Avšak i tehdy byla skutečná hodnota jejího podílu menší než částka, která jí připadala. Podíly jednotlivých sourozenců vyplácel hospodář po malých částkách, výplata se prodlužovala někdy po celá desetiletí, čímž ovšem hodnota podílů, které původně nebyly úrokovány, podstatně klesala. Význam věna vzrostl od druhé poloviny 19. století. V této době se zejména u synů - dědiců hospodářství stal ohled na věno hlavním vodítkem při hledání nevěsty. Ne snad pro „selskou chamtivost“, ale z ohledu na hospodářství. Z podílů, které dědic dlužil sourozencům, se totiž začal počítat 5% úrok, tíživě doléhající na celý statek. Ohled na věno, kterým mohly být podíly vypláceny, byl tedy vynucen okolnostmi. Rodiče, kteří nutili děti ke sňatku proti jejich vůli, byli církví odsuzováni. Ve skutečnosti však hrála jejich vůle podstatnou roli, příkladů, že by se děti braly proti vůli rodičů, bylo velmi málo.

Irena Hellerová, březen 2014

Zdroje: Koštice, Želevice, Vojnice - František Štědrý 1928. Katastr nemovitostí, Marie Pattová (roz.Karfíková), Václav Nešuta,

Státní archiv Litoměřice – digitální církevní matriky, Československá vlastivěda díl III. Lidová kultura - ORBIS 1968, Rychnovska.band.cz

Nejbližší akce:

28. 3. 2014	Noc s Andersenem	knihovna Koštice	bližší informace na
			plakátech
29. 3. 2014	Dokonalá svatba	KD Koštice	19 hodin
30. 3. 2014	Dokonalá svatba	KD Koštice	17 hodin

Kontakty: ou-kostice@obeckostice.cz, tel.: 415 693 540, www.mesta.obce.cz/kostice